

ZIGRĪDA VINČELA

Latvijas Universitāte
zigrida.vincela@lu.lv**Saikļa “ka” papildinātāja palīgteikumu salīdzinājums
latviešu un angļu valodas tekstos**

Papildinātāja palīgteikumi, kurus ievada pakārtojuma saiklis *ka/that* un kuri attiecas uz tādiem vārdiem kā piemēram *domāt/think, zināt/know, šaubīties/doubt* u.c., tiek lietoti dažādos latviešu un angļu valodas tekstos (piem. sk. Baibers u.c. (Biber) 1999, 85, 193, 161–163; E.Dauninga (Downing) un F. Loks (Locke) 1992/2006, 102; J.Grigorjevs, D.Nītiņa 2013, 856–857). Tādēļ refērāta mērķis ir sniegt minēto papildinātāja palīgteikumu lietojuma īpatnību apskatu latviešu un angļu valodā, kura pamatā ir valodnieku atzinumi un piemēru izlases analīze. Piemēri, kas atlasīti Britu nacionālā korpusa un Lidzsvartotā mūsdienu latviešu valodas korpusa tekstos, apstiprina divas īpatnības. Pirmkārt, interpunkcijas lietojuma īpatnības, kuras aprakstījuši valodnieki. Latviešu valodas piemēros saliktos pakārtotos teikumos, kuros papildinātāja palīgteikums ir izvietots aiz virsteikuma un ir ievadīts ar saikli *ka/that* ir lietots komats, lai palīgteikumu atdalītu no virsteikuma. Savukārt angļu valodas piemēros komats šajos gadījumos nav lietots, jo, kā valodnieki skaidro, palīgteikums ir semantiski cieši saistīts ar verbu, kas atrodas virsteikumā. Otrkārt, vērojama virsteikumā lietoto mentālu darbību raksturojošo verbu variācijas atkarībā no tekstu veida gan latviešu gan arī angļu valodas piemēros.

Literatūra

Biber, Douglas, et al. 1999. Longman Grammar of Spoken and Written English. London: Longman
Downing, Angela and Locke, Philip. 1992/2006. English Grammar. London and New York: Routledge.

Grigorjevs, Juris un Nītiņa, Daina (red.) 2013. Latviešu valodas gramatika. Rīga: LU Latviešu valodas institūts.